

NAMAZ VE CEMAAT*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الصَّلَاةُ فِي جَمَاعَةٍ تَعْدِلُ خُمْسًا وَعِشْرِينَ صَلَاةً
فَإِذَا صَلَّاهَا فِي فَلَائٍ فَأَتَمَّ رُكُوعَهُ أَوْ سُجُودَهَا بَلَغَتْ
خَمْسِينَ صَلَاةً

(د.ك. عن أبي سعيد)

RE. 218/3 (Es-salâtü fî cemâatin, ta'dilü hamsen ve işrîne salâten, feizâ sallâhâ fî felâtin, feetemme rukûahâ ve sücûdehâ, belağat hamsîne salâten.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Cemaatle Namazın Fazîleti

Ebû Dâvud ve Hâkim, Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الصَّلَاةُ فِي جَمَاعَةٍ تَعْدِلُ خَمْسًا وَعِشْرِينَ صَلَاةً
فَإِذَا صَلَّى فِي فَلَاةٍ فَأَتَمَّ رُكُوعَهَا وَسُجُودَهَا بَلَغَتْ
خَمْسِينَ صَلَاةً

(د.ك. عن أبي سعيد)

---

¹ Ebû Dâvud, Sünen, c.II, s.166, no:473; Begavî, Şerhü’s-Sünneh, c.II, s.65; Hâkim, Müstedrek, c.I, s.326, no:753; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.556, no:20231; Câmiü’l-Ehâdîs, c.XIV, s.70, no:13813.

RE. 218/3 (Es-salâtü fî cemâatin, ta'dilü hamsen ve işrîne salâten, feizâ sallâhâ fî felâtin, feetemme rukûahâ ve sücûdehâ, belağat hamsîne salâten.)

(Es-salâtü fî cemâatin) “Cemaatle kılınan namaz, (ta'dilü hamsen ve işrîne salâten) cemaatsiz kılınan yirmi beş namaza eşittir. (Feizâ sallâhâ fî felâtin) Bir adamın kırdâ, çölde, (feetemme rukûahâ ve sücûdehâ) rükûsunu, secdesini tam yaparak adabı ile namaz kılması, (belağat hamsîne salâten) faziletçe elli namazın sevabına ulaşır.”

Bugünkü derslerimizden bir kısmı namaza mütealliktir. Namaz mü'minin hem Mi'rac'ı hem ibadeti... Cenâb-ı Feyyâz-ı mutlak ve Rabbü'l-felâk Hazretleri bizi yaratmış, yarattıktan sonra bu gibi vazifelerle bizi mükellef ve muvazzaf kılmış. Bunların şüphesiz çeşitli hikmetleri var. Bu hikmetlerini bilecek kudretimiz de yok. Bazılarını bilsek de kâfi değil.

Yaradılışımızdaki hikmet, hepimizin bildiği gibi Hak Celle ve A'lâ'ya ubûdiyettir. Bu ubûdiyet de ma'rifetle olur. Onu tanımakla ubûdiyet olur.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

(الذاريات: ٥٦)

(Ve mâ halaktü'l-cinne ve'l-inse illâ li-ya'büdün) “Ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 51/56) ayet-i kerîmesine (li-ya'rifûn) diye mâna veriyorlar ki, irfan olmadıkça, biliş olmadıkça

tanış olmaz; tanış olmayınca da sevgi olmaz. Sevgi olmayınca da kulluk olmaz.

Bu ibadetleri yapabilmek için Cenâb-ı Allah bize iki şey vermiş. Bir şu vücut var, bu vücut bir alettir. Bu vücut haddi zâtında bir aletten ibaret; el, ayak, göz, kulak birer alettir. Asıl makineyi kullanan ruhtur. Ruhun tabii bunları yapmaya gücü yok, Cenâb-ı Hak işte ona bir güç vermiş, işte o güç bu bedendir. Bu bedeni kullanmak için de o ruhu vermiştir. O ruh bu bedeni kullandığı müddetçe, bu beden de o ruhun yolunda gittiği müddetçe dünyasında da mes'uttur, ahiretinde de mes'uttur, rahat yaşar rahat gider.

Bunun için de Cenâb-ı Hak işte bize birtakım yollar vermiş ki, bu yolların başında evvela namaz gelir. Namaz kılmak suretiyle biz ruhun kumandası altında durmuş oluruz. Namaz kıldığımız müddetçe ruhun kumandası altında vücuda hizmet ediyoruz, vücut da ruhun emri altında bir idarecidir.

Biz evâmîr-i ilâhiyeyi unuttuğumuz takdirde, yapamadığımız takdirde ruh cesede esir olur. Cesedin kendi kuvvetleri var; şehvet, gadab ve saire... Şehvet, gadab ve sairesi ile ruh bu sefer alt olur, esir düşer. Esir düştükten sonra kumanda vücudun kendi kuvvetleri olan şehvetin, şehvet-i nefsanîyetin eline düşer.

Kumanda nefsanîyetin eline düştü müydü nefsanîyet bir türlü bizi Allah yolunda götürmez. Nefsanîyetin istediği şey hep yaşamak, zevk, safa ve eğlenmektir. O ahireti hiç hatırına getirmez.

Ahiretle işi yoktur onun. O, “Her şey dünyadan ibarettir.” der. Onun için bütün zevklerini burada hiç korkusuzca yapmaya çalışır.

İşte Cenâb-ı Hak ona fırsat vermemek için bize de böyle vazifeler vermiş ki, biz bu namazı kılmadan evvel tabii bir abdest alıyoruz. Abdestten evvel bir itikat meselemiz var, inancımız var. Bu inancımızı içimizde saklıyoruz. Bu inancımızın tatbikinde abdest alıyoruz, müezzin de bizi haberdar ediyor:

“—Uyanın müslümanlar, Allah’a kulluk vakti geldi, camiye gelin!”

Ona uyarak gidiyoruz, abdestlerimizi alıyoruz.

Bu abdestte çok hikmetler var. İnsanın vücudu hem temizleniyor, hem bir dinleniyor, rahatıyor. İş sahibi ise, ne ise tozundan toprağından kurtuluyor, gürültüden kurtuluyor, âsûde bir hayata kavuşup, Hakk’ın divanına şöyle güzelce bir geliyor. Geldiği vakit de işte mâlum olan namazı kılıyoruz.

Bu namaz yani bir usulden ibaret değil. Haddi zâtında bir yat kalk demek değildir. Burada asıl matlub, gönlün Allah-u Teâlâ’ya dönmesini temin etmektir. Vücut da bunun önderi, işte yapıyor bu vazifeyi. Yapabilmek iyi ama asıl iş gönülde, gönlü Allah’a döndürmekte... Gönlü Allah’a döndürebildiğin takdirde o gönül ile kılınan namaz çok makbuldür.

Onun için bu kılınan namazları öyle bir külfet olarak tanımamalı. Namaz bir külfet, bir yük değil. Asıl bu vücudun makinesini işleten, kumandan olan ruhun Allah-u Teâlâ’nın emrine

mutî olduđunu bilfiil göstermek ve onu nefsin eline düşürmemektir.

Nasıl ki memleket düşmanın eline düştükten sonra onu düşmanın elinden almak ne kadar zordur. Nefsin eline düştükten sonra ruhu kurtarmak bundan daha zordur. Nefsin eline düştükten sonra ruhu o esaretten kurtarmak, memlekete giren düşmanı kovmaktan daha zordur. O düşmanı kovmak kolay, ölüşüz mölüşüz kovarız; fakat bu nefis öyle değil ki! Görünmüyor, elle de tutulmuyor.

Büyüklerimiz bu nefsin terbiyesine birçok yollar göstermişler. Hele İbrahim Hakkı Hazretleri'nin Ma'rifetnâme'si koca bir kitap, hani bunun kadar, altı esasa dayanıyor:

Birisi, "Az ye!" diyor. İnsan ömrünü bu boğaz için yok ediyor gidiyor. Halbuki hep boşuna çalışıyor insan. Niçin? "Bir öğün yeter insana!" diyor. Bizim yediğimiz yemekte bir öğün bile çok bize...

Niçin? Onların zamanında olmayan envai çeşit nimet bugün bol ve mevcut. O kadar çok yemek yedikten sonra, insan tabiatıyla

vücudunun, yani nefsinin hakkından gelmenin imkânı olmaz.

Hele Allah'ın esirgesin, bir de lokmaların içerisine haram karışırsa, bunun hakkından hiç gelinmez. Camiye sokmak için zincirle çeksen getiremezsin.

"—Canım ben de Müslümanım!" der.

Der ama haram karıştığı için zincirleri tak, motorları koy sokamazsın camiden içeriye...

Sebebi? Nefsine bir kere esir olmuştur. Nefis hâkim olmuştur vücuda. Nefis vücuda hâkim olduğu için, kendi kendine güvenir, ibadethaneye yanaşmaz.

Onun için, şimdi ibadet en büyük tercih olarak var bize... Şimdi kendimizin de çok ihtiyaçları var. Cenâb-ı Hak bizi yaratmış, yemek ihtiyacımız var, uyumak ihtiyacımız var, giyinmek ihtiyacımız var, soğuktan sıcaktan korunmak ihtiyaçlarımız var kendilerimizin. E çocuklarımızı yetiştirme ihtiyaçlarımız var. Bu ferdî ihtiyaçlar. Ferdî ihtiyaçlarımızdan başka şimdi burada diyor ki: Namazı kılarken evimizde kılarız ama Peygamber Efendimiz senin evinde kıldığın namazı istemiyor. Namazın da cemaatle kılınması isteyerekten bu teşvikte bulunuyor.

Öyleyse vazifemizin üzerine bir vazife daha ekleniyor. Ne o?

Heyet-i ictimâiye vazifesi çıkıyor üzerimize. Öyleyse cemaatle kılmak için cami lazım. Camide kılmak için imam lazım, müezzin lazım. Bize bu dini öğretecek ulemâ lazım. E bunlar hep cemiyetin vazifesi oluyor şimdi.

Kendi başımıza kalsak ot da yeriz, çöp de yeriz yaşarız gideriz. Fakat iş kendimizde bitmedi, cemiyetin de ihtiyacı var. Bu cemiyetin de ancak adamı olarak çalışmak mecburiyetindeyiz. Öyleyse namazı cemaatle kılacağız, cemaatle kılmak için camiye ihtiyaç var. Camiye ihtiyaç olunca paraya ihtiyaç var. Camiye ihtiyaç

demek paraya ihtiyaç var. Camideki imama, müezzine, vâzine, alimine ihtiyaçlarımız var. E onlar ayrıca yerler lazım, bakımlar lazım, yetiştirmeler lazım. Birçok ihtiyaçlar kendiliğinden doğuyor. Bunlar da bu ufacık insanın sırtına yükleniyor.

“—Ben yalnız müslümanım!”

Olmaz, sen yalnız müslüman olamazsın. Sen yalnız müslümansen seni Allah yalnız yaratırdı fakat cemiyet olarak yaratmış bizi, biz hep birbirimize [muhtacız,] hem de Peygamberimiz, “Biz müslümanlar birbirine öyle bağlı ki, şu binanın birbirine bağlandığı gibi.” buyurmuş.

Şu bina nasıl birbirine bağlandıysa, taş, ufak taşı, büyük taşı, çakılı, kumu hep birbirine birleşmiş, şu binayı meydana getirmişler. Müslümanlar da tıpkı bunun gibi yekvücut. Kimisi kuvvetli kimisi de zayıf. Ne zayıf kuvvetliye diklenir ne kuvvetli zayıfı ezer. Hepsi birbirine;

“—Biz bu binayı yapacağız.” diye sarılır.

Vücut, bütün âzâlar, kimisi kemik gibi sert, kimisi de et gibi yumuşak. Kemikle et birleşince bir vücutta kuvvet oluyor. İşte müslümanlar da zayıfı, fakiri, âcizi, kavîsi hepsi birbirine sarılınca Müslümanlık öyle olur.

Yoksa sen evde kıl, ben de evde kılayım ne olacak sonra? Camiye de lüzum kalmaz, cemiyet de olmaz. Cemiyet olmayınca da İslamiyet olmaz. İslamiyet’in yaşaması cemiyete bağlıdır. Cemiyet olmadıkça İslamiyet de olmaz demek doğru olabilir. Şimdi barajlar yapılıyor, sular

birikiyor, elektrikler üretiliyor, memleket aydınlanıyor.

Suyun kendisi olmazsa nereden yapacaksın o barajı? O damlacık damlacık birer birer yağan damlalar toplanıp nehir oluyor. Birer birer gökten dökülen tanecikler toplanınca o baraj oluyor. Toplanırsa Müslümanlık da Müslümanlık olur.

Toplanmazlarsa ne olacak? Her birisi yutulur gider toprağın altına...

Ne güzel buyurdu Efendimiz:

(Es-salâtü fî cemâatin) “Namaz cemaatle kılınacak!”

“—E canım evde kıldığım yetmiyor mu?”

Yetmez. Onun için bir mükâfat veriyor;

“—Senin bu camide kıldığın namaz, senin evde kıldığın namazın 25 misli...”

E şimdi bize bakma sen şimdi. Evvelki insanlar buna ne kadar sarılmış, bağlanmış. Bir beşer iktizası bazen çarşıda pazarda, tarlasında bahçesinde işi oluyor. Cemaate yetişemediği vakitte evinde 25 kere kılıyor namazı. Yirmi beş kere o namazı kılıyor ki,

“—Ben o sevabı kaçırdım. Bunun cezası olarak da bunu 25 kere kılayım da o sevabı yine alayım!” diyor.

Bak, bununla bizim aramızdaki farka bak sen şimdi.

E tabii insanlar hepsi böyle şehirlerde değil ya, köylü kısmı kardeşlerimiz tarlalarına gidecekler,

Bazı insanlar mesâirelere, ormanlara, bağlara gider. E orada herkes tek tek namaz kılsın, olmaz. Orada da toplanacak müslümanlar, orada da cemaatle kılacaklar.

O namazı cemaatle kıldığı vakitte bir boşlukta, ama yine güzelce rükûuna sücûduna riayet ederek kılsa; şehirdeki caminin içerisinde 25, kırlarda olduğu vakitte sevap 50 misline çıkıyor.

Niçin? Şehirlerde bir mecburiyet var, birbirlerini görerek itiyor insanlar, geliyorsun camiye. Ama kırdan kaldığın vakitte yalnızsın orada. Ezanını okursan, tek bir adamsın, tarlanda iş görüyorsun, namaz vakti geldi kılacaksın namazını. *Allahu ekber diye ezanını okursun, oraya melekler dolarlar. Kametini getirirsin namaza durursun, arkanda melekler sürüyle nihayetsiz bir saf dolgunlukla namaz kılarısın. Onun sevabı burada kıldığın, şehirde kıldığın, caminin içerisinde kıldığın namazdan bir misli daha artıyor, 25'in yerine 50 oluyor.*

Onun için nerede olursak olalım, bu cemaati elden kaçırmamaya çalışmak vazifemiz. Kırdan olursan, cemaatle kılabildiğin takdirde, sevabın 50 misli oluyor.

Şerhte diyor ki: Yalnız başına kıldığı halde bile, rükûuna ve sücûduna tamamıyla riayet ettiği takdirde, sevabı iki misli oluyor.

b. Cami Komşusunun Namazı

Ama şehirde olmaz bu. Şehirde ben yalnız başıma ezanımı okuyayım, kametimi getireyim dersen, Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:²

لَا صَلَاةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلَّا فِي الْمَسْجِدِ

(قط. عن جابر؛ قط. ق. عن أبي هريرة؛ حب. عن عائشة)

RE. 481/2 (Lâ salâte li-câri'l-mescid, illâ fi'l-mescid)

(Lâ salâte) “Hiçbir namaz yoktur, (li-câri'l-mescidi) mescidin komşusu için; (illâ fi'l-mescidi) ancak mescidde kılsa olur.”

Caminin komşusuna evinde namaz kılmak yoktur. Caminin komşusu mutlaka namazını camide kılacak, ki bu cemaat yaşayabilsin. Allah bunlara riayet eden insanlardan etsin...

Dinlemesi kolay, söylemesi de kolay; ama yapması zor...

Şimdi Ensâr'dan Ebû Talha RA hatırıma geldi. Bir gün bahçesine gitmiş. Hurmalık bir bahçesi varmış, gayet güzel. Hurma ağaçları böyle birbirlerine çatışmış bir şekilde, içerisinde de gayet güzel kuşlar cıvıl cıvıl ötüyorlar.

---

² Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.57, no:4721; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.345, no:3488; Abdü'r-Rezzak, *Musanef*, c.I, s.497, no:1915; Hz. Ali RA'dan.

İnsanlık hilkatı itibarıyla bunlara meftun olmuş, şöyle kendisini orada bir vermiş, bunların cıvıltıları içerisinde ikinci vakti cemaatle namazı kaçırmış. Sonra Rasûlüllah SAS Efendimize gelmiş:

“—Yâ Rasûlallah! Bugün o bahçenin güzelliği, benim bu cemaati kaçırmama sebep oldu. Ben kendimden geçtim, bahçenin güzelliğine hayran oldum. Geldim siz namazı kılmışsınız. Ben o bahçeyi, beni ikinci namazından alıkoyan, cemaatinden alıkoyan o bahçemi vakfettim, bir daha oraya gitmem. Beni cemaatle namaz kılmaktan alıkoydu.” demiş.

Bir kere alıkoymuş! Şimdi sen ölçebilir misin kendimizi onlarla beraber? Allah onların şefaathlerini cümlemizin üzerine nâzil eylesin de, onların gittiği yoldan bizleri ayırmasın...

Birde Talha RA var, Aşere-i Mübeşşere'den. Hep camilerde vardır ismi, bizim camimizde de olsa gerek. Bu Talha RA Rasûlüllah'ın hem âşığı, hem de fedaisi.

Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.373, no:898; *Dâra Kutnî, Sünen*, c.I, s.420, no:2; *Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.57, no:4724; *Tahâvî, Şerhu Maânî*, c.I, s.394, no:2140; *Ebû Hüreyre RA'dan*.

Dâra Kutnî, Sünen, c.I, s.419, no:1; *İbn-i Hacer, Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.181, no:628; *Câbir ibn-i Abdullah RA'dan*.

İbn-i Hibbân, Mecrûhîn, c.II, s.94; *Hz. Aişe RA'dan*.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.650, no:20737; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.415, no:17141.

Zannedersem Uhud muharebesinde dūşman Rasûlullah'ın yanına kadar çok sokuldu, oklar yağıyor, kılıçlar böyle nerdeyse Efendimiz'in üzerine geliyor. Talha ve bazı arkadaşları Rasûl-ü Ekrem'in önüne böyle siper oldular, ki atılan oklar Rasûlullah'a değmesin diyerekten. Tam hatırımda yok ama 70 kadar yerinden galiba yara almış, kılıç yarası, ok yarası ve saire... Allah da öldürmemiş, ölmemiş. Harpten sonra tabii iyi olmuş tedavi olmuş iyi olmuş.

Şimdi onun yanında Veysel Karanî de aklıma geldi. Veysel Karanî bir Arap çocuğu, simsiyah, ip incecik ama bu ümmetin efdali, evliyaların efdali... Bu aynı zamanda da çoban yani, çoban yahu; okuması yok, bilgisi yok, bir şeyi yok.

Sebebi ne yani? Neden bu kadar bu derece yükseklik kazanıyor? Hepinizin mâlumu...

Rasûlullah SAS'in Medîne-i Münevvere'de peygamberliği ilan olmuş, herkes duymuş. Bu da Yemen'de, neredeyse, deve güdüyor. Rasûlullah'ın geldiğini duymuş, görmeden iman da etmiş. Ben de inandım onun getirdikleri iman esaslarına diyerekten iman da etmiş. Anasına demiş ki;

“—Gideyim ben bu Peygamberi ben bir göreyim, bana izin ver ne olursun?”

“—Git gör ama oğlum, işte fazla eğlenme, evindeyse görürsün. Peygamberdir o durmaz şimdi, oraya buraya gider. Göremezsen bekleme uzun boylu, gel!” demiş.

E gitmiş bakmış, Peygamber SAS evde yok...

“—Bir alâmet yok mu, hiç olmazsa onu göreyim?” demiş.

Uhud’da kırılan mübarek dişini göstermişler. Ağzının bütün dişlerini söküvermiş.

Olur mu dersin?

O içerideki aşka bak, sevgiye bak, bağlılığa bak; bir de bize bak!

Ekmek? İsteddiğinden bol... Yemek? İsteddiğinden bol... Yaşama? İsteddiğinden bol...

O aşk ve sevgi bizde daha çok olması lazım gelirken, biz bilakis daha aşağıya düşüyoruz. Nimetler çoğaldıkça, terazinin gözüne dirhemi koydukça, kalkar ya, bu iniyor. Bu kadar nimete göre kalkmamız lazım gelirken, bilakis daha aşağıya düşüyoruz. Onlardaki o aşkın, o sevginin, o bağlılığın eğer binde biri bizde olsa yine yeter diyeceğiz, fakat maalesef...

Onun için Allah hepimizi affetsin de dinimize iyi sarılmanın, iyi bağlanmanın, onun emirlerine iyi tutunmanın güç ve gayretini Cenâb-ı Hak bize ihsan etsin...

Onun için o İbrahim Hakkı Hazretleri diyor ki:

“—Az yemenin yolunu bul, toklukla Allah’a varılmaz.”

Toklukla Allah’a varılmaz. Karnı tok olan adam, *Allahu ekber der namaza durur. Fakat gönlü parasında, tarlasında, kasasında, şurasında burasında gönül Allah’a gidemez. Allah’a gidecek vakit bulamaz.*

“—Gönül Allah’a ne zaman gider?”

Ne zaman karnın aç olur, için böyle bayılır, o baygınlık zamanında Allahu ekber demeyle, karnını doyurup da Allahu ekber demenin arasında dünyalar kadar fark var.

Onun için şimdi önümüzde Ramazan ayı geldi el-hamdü lillah. Şimdi kendimizi bir ölçelim, Ramazandayız, iftar vaktiyle sahur yediğimiz vakit arasındaki fark nasıldır? Herkes kendisini görebilir.

Halbuki bizim Ramazanlarımız, kendimizi teraziye koyuyoruz, Ramazan'dan sonra üç kilo beş kilo artıyoruz. Neden?

Çok güzel yiyoruz. Bu çok güzel yiyişe göre çok güzel uyku da uyuyoruz. Eh vücudumuza Allah sıhhat de vermiş artıyor kilomuz. Az yesek vücut zayıflayacak, zayıflayınca da açlık da olunca Allahu ekber'in tadıyla tok adamın ağzının tadı bir olmuyor.

Onun için o zât kitabının büyük kısmını açlığa tahsis etmiş. Karnını doyurma diyor, ki kıldığın namazın, yaptığın ibadetin tadını ve lezzetini alasın. Onun bizi aç bırakmaktan maksadı öldürmek için değil de, kararınca ye de ruhun kuvvetlensin. Bizim vücudumuz kuvvetli ruhumuz zayıf... İş oradan doğuyor. Vücut kuvvetli, semiz fakat ruh kısmına gelince o zayıf.

Niçin? Besleyemiyoruz onu.

O nasıl beslenecek?

Allah'a içeriden yanarak Allah dediğin vakitte o zaman olur.

Şimdi bak hatırıma gelmişken yine Ebû Bekr-i Sıddîk Hazretleri'nin halini yazıyor o kitapta... Ebû Bekr-i Sıddîk Hazretleri'nin hali şöyleymiş; Yatsı namazından çıkar evine gider, bir saat, daha ne kadarsa çoluk çocuğuyla biraz sohbet eder, onların uykusu gelir, "Yatın haydi!" der, yatırır mış onları... Çocukları uyuyunca, kendisi taze bir abdest alır, abdestini tazelermiş. Bu taze abdesti aldıktan sonra seccadesini yayarmış. Bugünkü gibi böyle elektrik filan da yok, ayın karanlığında veyahut mumu varsa belki bir mum ışığında, seccadesinin üzerinde iki rekât abdest namazını kılıyor. Ondan sonra murâkabesine, zikrine devam ediyor; ta sabaha bir saat, bir buçuk saat kalıncaya kadar seccadesi üzerinde. O zaman şöyle bir başını kaldırıyor bir "Ah!.." diyormuş, içerisinden derin bir "Ah!.." geliyormuş. Bu "Ah!.." deyince ağzından öyle bir nur çıkıyordu ki diyor, duvarların içerisindeki saman bile görünür halde oluyordu. Güzel bir projektör ışığı evi dolduruyor.

Nerden? Onun ağzından çıkan Allah sözünden yahut aşk ile bir "Ah!" diyor.

"—E bu nasıl olur?" dersiniz, bu bizim ölçümüzle olmaz. Bizim ölçü bu tabiat ölçüleri, kanunları derken burada yürümez bunlar. Bu Allah aşkı, Allah sevgisi hiç böyle umulmadık kişi de hadiseleri meydana kor Cenâb-ı Hak. Bir "Ah!.." her tarafı ışıklandırıyor.

Tabii birdenbire bir "Ah!.."dan nasıl böyle bir ateş çıkar? diyeceksin.

Bunu Buhârî hadislerinden bir hadisten öğreniyoruz. Efendimiz SAS'e misafirler gelmiş yatsı namazı için uzak yerden. Karanlık fazla basmış, evlerine gidecekler, ışıksız karanlıkta gitmek müşkil.

Cenâb-ı Peygamber onların eline, baston mesabesinde, bir sopa vermiş. Fakat sopanın ucunda iki tane elektrik ışığı... Sopanın ucunda iki tane elektrik ışığı, ta evlerine gidinceye kadar onların yollarını aydınlatarak gidiyorlar.

“—Sopadan ışık çıkar mı efendi?”

Allah'ın kudretine taalluk edince, sopadan değil sudan bile ateş çıkar. Onun için sen Ebû Bekr-i Sıddîk'ın ağzından çıkan “Ah!”ın nuruna itiraz etme sakın! Allah kudreti, onun kendisinin dediği de o: Allah!

O diyor ki:

“—Ben müslüman olduktan sonra, ta bugüne kadar karnımı doyurmuş değilim. Suyu da kana kana içmiş değilim.”

Onun namazdaki aldığı lezzetle bizim tok karnımıza, şişirdiğimiz karınlarla aldığımız lezzet bir olabilir mi kardeş?

Onun için onlar namaza durdukları vakitte, kendilerinden geçiyorlar adeta birer mezar taşı gibi öyle sakin sakin bir halde namaz kılıyorlar. Bizim ne gözümüz duruyor, ne elimiz ayağımız. Şuramız kaşınır, buramız kaşınır, buramızı düzeltiriz, sağa eğiliriz, sola eğiliriz, çeşitli hareketler... İcap ederse gözümüzle filan sağa da bakarız sola da bakarız filan. E bunlar hep nefsanîyetimizin esiri olduğumuzdan.

Allah hepimizi affetsin... Tevfikat-1
samedâniyyesine mazhar eylesin...

İşte bu bir evvelki derste, tamah denilen şeyin insanlardaki nûr-u hikmeti söndürdüğüne dair olan hadise taalluk ederse burası, bizim bu kudretimizi söndüren tamahkârlık. Bu aç gözümüzün doymaması, tamahkârlık denen göz doymamak, göz doymayınca karın da doymuyor bir şey de doymuyor. O, o da bizde hem hikmetleri siliyor, kalbimizden hem nurumuzu siliyor. Ne kadar bağırsak feryat etsek bir neticeye varamıyoruz vesselam.

c. Kefaret Olan Ameller

Taberânî, Ebû Ümâme RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

الصَّلَاةُ الْمَكْتُوبَةُ تُكْفِّرُ مَا قَبْلَهَا إِلَى الِصَّلَاةِ
الْأُخْرَى، وَالْجُمُعَةُ تُكْفِّرُ مَا قَبْلَهَا إِلَى الْجُمُعَةِ
الْأُخْرَى، وَشَهْرُ رَمَضَانَ يُكْفِّرُ مَا قَبْلَهُ إِلَى شَهْرِ
رَمَضَانَ، وَالْحَجُّ يُكْفِّرُ مَا قَبْلَهُ إِلَى الْحَجِّ؛ لَا يَمْ
حِلُّ لِمَرْأَةٍ مُسْلِمَةٍ أَنْ تَحُجَّ إِلَّا مَعَ زَوْجٍ أَوْ ذِي مَم

حَرَمٌ

(طب. عن أبي أمامة).

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.261, no:8016; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.35, no:1664; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.318, no:19056; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.65, no:13799.

RE. 218/4 (Es-salâtü'l-mektûbetü tükeffiru mâ kablehâ ile's- salâti'l-uhrâ, ve'l-cumuatü tükeffiru mâ kablehâ ile'l-cumu'ati'l- uhrâ, ve şehru ramadâne yükeffiru mâ kablehû ilâ şehri ramadâne, ve'l-haccu yükeffiru mâ kablehû ile'l-hacci, lâ yahillü li'mraetin müslimetin en tehucce illâ mea zevcin ev zî mahremin.)

(Es-salâtü'l-mektûbetü tükeffiru mâ kablehâ ile's-salâti'l-uhrâ) “Farz namaz, bir evvelkinden bir sonraki namaza kadar ki hatalar kefarettir. (Ve'l-cumuatü tükeffiru mâ kablehâ ile'l- cumu'ati'l-uhrâ) Cuma, evvelkinden önündeki Cuma'ya kadar kefarettir. (Ve şehru ramadâne yükeffiru mâ kablehû ilâ şehri ramadâne) Ramazan ayı evvelkinden önündeki Ramazan'a kadar kefarettir. (Ve'l-haccu yükeffiru mâ kablehû ile'l-hacci) Hac da evvelkinden gelecek hacca kadar kefarettir. (Lâ yahillü li'mraetin müslimetin en tehucce illâ mea zevcin ev zî mahremin) Kocasını veya mahremi olmayan müslüman bir kadının haccetmesi helâl olmaz!”

Cenâb-ı Hakk'ın bize lütufları çok... Ruhumuzun daima galebe halinde, hükümdar hâlinde durabilmesi için bize teşvikler yapıyor. Farz namazları kıldığımız vakitte bir mükâfat veriyor. Arkasından ikinci bir vakit daha geliyor ya, meselâ sabahı kıldık öğlen oldu. Öğleni de kıldığımız vakitte, arada beşeriyet iktizası bazı hatalar, kusurlar yapmış olabiliyoruz. Sonraki namaz, önceki namazla arasındaki hatalarımızı siliyor. Bu lütf-u ilâhî ki, daima bunu yapınız demek.

Bu Cuma'yı kıldık, ertesi hafta bir Cuma kılacağız. O zamana kadar beşeriyet iktizası yaptığımız hatalar, kusurlar varsa, bu ikinci cumayı kıldığımız zaman Cenâb-ı Hak onları siliyor.

Kebâir müstesna, kebâir günahlar silinmez. Kebâir günahlar mutlaka tövbeye muhtaç, hak hukuk helalleşmeye muhtaçtır.

Bunlar müstesna...

Burada görmedim ama başka bir yerde cumadan sonra, öteki cumadan da üç gün alaraktan 10 güne çıkarır, 10 güne kadar günahları silinir.

Geçen Ramazan'da tuttuğumuz oruçtan, bu Ramazan'a kadar bir senelik aradaki hatalarımız, bu Ramazan'ı tutunca silinir kendiliğinden... Otomatik mi diyorlar ona; kendiliğinden siliniyor. Hani teyp makinelerine koyuyorlar bir söz yazarken ötekisini oradan siliyorlar, kendiliğinden siliniyor o. Bunun gibi günahlar da kendiliğinden otomatik olarak siliniyor.

Niye itiraz ediyorsun hacca? İşte bak, bu seneki haccı yaptın, gelecekteki bir hacca kadar hatasız durabilir miyiz? Melek değiliz, peygamber de değiliz; hata elbette sâdır olur. Sonradan yapılan hac, evvelki hac ile arasında yapılan hataları siler.

Kadıncağızın kocası şehid olmuş. O zamanki şehid bugünkü şehid değil, o zaman şehid olmuş. Karısı veyahut annesi işte onun meziyetlerini sayaraktan oğlunun methiyesinde

bulunuyormuş. Rasûl-iü Ekrem SAS duymuş bunu;

“—Sen oğlun şehid oldu diye niye bu kadar güveniyorsun? Hiç boş bir söz söylenir mi?” demiş.

Bu Ma’rifetnâme sahibinin de üçüncü derdi uyuma. Yeme, uyuma, konuşma... Şu üç esası var onun: Az ye, az uyu, az konuş.

Bunlar hep yetişme tarzımıza bağlı şeyler. Bir insan çok konuşmaya alışmışsa, çok yemeye alışmışsa, çok uyumaya alışmışsa bunu lafla alamazsınız elinden. Laflarla alamazsın, onun için yine büyükler bunlara da çareler bularakтан halvetleri, uzletleri tertip etmişler, ki vahşi bir kuşu, şahin veya atmaca, hangisi olursa olsun, onu alıyorsun 40 gün bir yere kapıyorsun, besliyorsun orada, o ondan sonra senin için av tutuyor.

Av köpekleri de öyle değil mi? Onu besliyorsun, bakıyorsun ondan sonra sana o ne kadar mutî oluyor.

Kuşlar da öyle, seni tanıyan o kuş seni bırakıp da gitmez artık. Kırk gün sen onu beslediğinden dolayı, sana mutî olur, seni bırakıp da gitmez. Senin omuzunda gezer o ve istediğini avı sana tutar getirir.

“—Bir hayvan bu kadar terbiye olur da insan terbiye olmaz mı? Elbette insan da terbiye olur.” diyerekten bu halvetleri icad etmişler. Bu sene biraz, gelecek sene biraz, daha öbür sene biraz; derken bakarsın insan da insanlık

huyları, halleri birer birer belirmeye başlar. İnsan da kâmil insan olarak bu dünyadan gider. Ne mutlu o dervişe!

Onun için hacca gideceğiz. Hacca gidince ne olacak? İşte bir sene zarfında yaptığımız hatalar silinecek. Daha başka ne istiyorsun sen?

Allah servet vermiş, sağlık da vermiş. Bugün olan insanlar için beş on liranın hiç kıymeti bile yok. Olmayanlar başka.

Onun için Avrupa'ya gidenler kim bilir ne kadar yüz bin lira harcıyor? O orada zevkine harcıyor, sen de burada sevap için harcayacaksın. Hem günahların silinecek, hem de bir membâdır orası, oradan feyiz alacaksın. Onun için bunlara katiyen itiraz etmemeli.

Şimdi burasına da dikkat edin: Allah bize çok uyanıklıklar versin, hele o kadınlarımıza... Kulakları çınlasın hepsinin... Şimdi onların bir sürüsü hacca gitti. Kadın, yanında kocası yok, mahremi yok; bir sürü kadınlar toplanırlar hacca giderler. Bak ne diyor burada:

(Lâ yahillü li'mraetin müslimetin en tehucce illâ mea zevcin ev zî mahremin) Kocası veya mahremi olmayan müslüman bir kadının haccetmesi helâl olmaz!"

Kocası veya mahremi olmadan farz haccını bile yapamaz orada! Bunlarsa nafîle olarak gidiyorlar ki, günah üzerine günahdır.

İmam Şâfiî buna mukabil, beş altı kadının toplu olarak gitmelerine farzda müsaade etmiştir. Farz haccını yapmak onun mezhebine göredir.

Sen Şâfiî isen bir şey demem. Şâfiî değilsen Hanefî isen, Hanefî kaidesine uymak üzere hiçbir kadın kocasız veya yanında bir mahremi olmadan bu hac vazifesine gidemez. Bu farzına gidemediği gibi, bir de farzın mukabili nafiler var ki, bizim tekrar tekrar gittiğimiz haclar nafilerdir, onlar günahları silerler sevaplar kazanır gelir insan. Ama bu kadın için değil, kadın için katiyen câiz değil. Çünkü kadın muhtâc-ı himâyedir.

Ama sen diyeceksin ki:

“—Bugün meleklik devrine döndü. Hiç kimsenin kimseye bir şey yapacağı yok. İşte vasıtalarımız gayet rahat, gayet emniyet var.”

Peygamber SAS bunların hepsini senden de iyi benden de iyi bilirdi. O iyi bildiği halde bu emri koymuş;

“—Bugün gitmesinler ama, yarın iyi olursa o zaman gitsinler.” dememiş.

Onun için kadına layık olan evcağızıdır. Ama kocası yokmuş, kimsesi yokmuş? Olsun, o da sevabını evinde alır.

Onun cemaate gelmesine bile peygamber müsaade etmemiş.

Pek çok kadınlar zamân-ı saadette;

“—Yâ Rasûlallah! Biz de gelelim senin arkanda namaz kılalım?” demişler.

Bir vakit kılmışlar, sonra men etmiş:

“—Sizin mahalle caminizde veyahut evinizin en saklı köşesinde kıldığınız namaz, benim arkamda kıldığınız namaz gibi yahut bundan daha sevaplıdır. Size layık olan mahremiyettir. Allah sizi kadın olarak yaratmıştır, sizin ona riayet etmeniz lazım!” buyurmuş.

Ancak kocasıyla beraber haccedebilir. Yahut kocası olmaz da oğlu olur, amcası olur, dayısı olur, buna mümâsil kimseler olabilir; başka türlü olmaz.

d. Mescid-i Haram'ın Fazîleti

Ebû Nuaym ve İbn-i Asâkir, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الصَّلَاةُ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ مِائَةٌ أَلْفِ صَلَاةٍ
وَالصَّلَاةُ فِي مَسْجِدِي عَشْرَةٌ أَلْفِ صَلَاةٍ وَالصَّلَاةُ
فِي مَسْجِدِ الرَّبَّاطَاتِ أَلْفُ صَلَاةٍ

(حل. كر. عن أنس ضعيف)

RE. 218/5 (Es-salâtü fî mescidi'l-harâmi mietü elfi salâtin, ve's-salâtü fî mescidi aşeretü âlâfi salâtin, ve'salâtü fî mescidi'ribâtâti elfü salâtin.)

⁴ Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.46; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVI, s.246; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.195, no:34633; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.70, no:13812.

Şimdi Mescid-i Haram diye Mekke-i Mükerreme'deki, Kâbe'nin etrafındaki mescide diyorlar. Mescid-i Haram, en büyük mesciddir. Büyüklüğü, sahasının büyüklüğüyle değildir; büyüklüğü ondaki kudsiyyet-i ilâhî iledir. İlâhî bir kudsiyyet var onda, ondan dolayıdır. Oradaki Beyt'in binası olmuş, olmamış önemi yok, oradaki kerpiçten, taştan yapılmış bir binadır. Onun varlığı yokluğu müsavidir. Asıl kudsiyyet oradaki makama mahsustur.

Burada camide bir namaz kılıyoruz, 25 kat sevap alıyoruz. Oradaki namaza karşı yüz bin namaz sevabı veriliyor. Şimdi 25 ile 100 bin ölçülür mü?

Cenâb-ı Hak Mekke-i Mükerreme'de, Harem-i Şerîf'in içerisinde kılınan bir namaza 100 bin namaz sevabı veriyor. Yalnız, Allah kusurumuzu affetsin de, oraya gidiyoruz da orada birçok vakitler, Harem-i Şerîf ayağımızın dibinde olduğu halde, tembellik edip de evde kılıverelim diyoruz. Orada evde yahut bulunduğumuz yerde kılıveriyoruz.

“—Canım olur mu? Bak 100 bin gidiyor orada...”

Ama rahatsız olursun, hasta olursun o başka. Sağlam oldukça insanın beş vaktini Harem-i Şerîf'te kılması elbette evlâ...

Bir de şimdi Efendimiz'in mescidi var, Medine-i Münevvere'de Mescid-i Nebevî... “Benim mescidimde kılınan bir namaz ise, başka yerde

kılınan on bin namaza denktir.” buyuruyor SAS Efendimiz. Aslında, “Bin namaza denktir.” diye de rivayetler var. Bin ile on bin arasında değişiyor.

Bir de hudutlarda askerlerin, askerlik vazifesiyle bekledikleri nöbet esnasında kıldıkları namazlar var. Ki, tehlikeli bir an... Tehlikeli bir anda bile orada namazını kılıyor. Onun namazı da bin namaza muâdildir buyrulmuş.

e. Kerahat Vakitleri

İbn-i Adiy ve İbnü'n-Neccâr, Ebû Katâde RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

الصَّلَاةُ نِصْفَ النَّهَارِ تُكْرَهُ إِلَّا يَوْمَ الْجُمُعَةِ لِأَنَّ
جَهَنَّمَ كُلَّ يَوْمٍ تُسْجَرُ إِلَّا يَوْمَ الْجُمُعَةِ

(عد. وابن النجار عن أبي قتادة)

RE. 218/6 (Es-salâtü nısfen-nehâri tükrehü, illâ yevme'l-cumuati, lienne cehenneme külle yevmin tüsceru, illâ yevme'l-cumuati.)

(Es-salâtü nısfen-nehâri tükrehü) “Zeval vakti namaz mekruhtur, (illâ yevme'l-cumuati) Cuma günün müstesnâ... (Lienne cehenneme külle yevmin tüsceru) Çünkü Cehennem her gün kızdırılır, (illâ yevme'l-cumuati) ancak Cuma günü kızdırılmaz.”

⁵ İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.373; Ebû Katâde RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.418, no:19596; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.74, no:13819.

Üç kerahat vakti var: Birisi sabahleyin güneş doğarken. O vakitte namaz kılınmaz. İkincisi güneş batarken, ikindi vakti güneş batmaya başlamış, artık o vakit namaz mekruh olur. Ancak o günün kılmadığı ikindi namazını kılabilir. Bir de güneş zevalde ortada, zeval vakti diyorlar; o zaman da namaz kılmak yine mekruhtur.

Bunların ayarı yarım saatle 45 dakika arasında değişiyor. Akşam güneş batmaya 45 dakika kala, güneş doğduktan 45 dakika sonra, öğlenden keza yarım saat 45 dakika önce kerahat vaktidir, namaz kılınmaz.

Bu her gün için câridir de ancak Cuma günü müstesna... Cuma günü kerahat kalkıyor ortadan. Cuma günü hangi saatte camiye girersen gir, orada o namazını kılmak münasip olmuş. Bu Ebû Yusuf Hazretleri'nin mezhebine göre. Bu tahiyetü'l-mescid namazı olsun, nafil namaz olsun, hangi namaz olsa onların hepsine şamil.

Çünkü cehennem her gün alevlendirilir. Cuma gününün hürmetine o gün ateşlendirilmez.

Bu bize bir ikazdır.

f. Salât ü Selâmın Fazîleti

Dâra Kutnî ve İbn-i Şâhin, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

الصَّلَاةُ عَلَيَّ نُورٌ عَلَى الصِّرَاطِ فَمَنْ صَلَّى عَلَيَّ يَوْمَ
الْجُمُعَةِ ثَمَانِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ ثَمَانِينَ
عَامًا

(قط. وابن شاهين عن أبي هريرة)

RE. 218/7 (Es-salâtü aleyye nurun ale's-sırâti, femen sallâ aleyye yevme'l-cumuati semânîne merreten, gufiret lehû zünûbu semânîne àmen.)

(Es-salâtü aleyye nurun ale's-sırâti) “Bana salat-ü selam getirmek, sırat üzerinde nurdur. (Femen sallâ aleyye yevme'l-cumuati semânîne merreten) Kim Cuma günü bana seksen kere salât getirirse, (gufiret lehû zünûbu semânîne àmen) seksen yıllık günahları mağfiret olur.”

Şimdi Efendimiz kendisine getirdiğimiz salâtlardan bahsederekten [böyle buyurmuş.]

(Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammed) diyoruz ya en kısası. Buna salât diyorlar.

“—Bana karşı yapılan böyle bir salât sırat köprüsü üzerinde nurdur.”

---

⁶ Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, c.II, s.408, no:3814; İbn-i Şâhin, Tergîb fî Fadâilî'l-A'mâl, c.I, s.25, no:22; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.490, no:2149; Câmiü'l-Ehâdis, c.XIV, s.68, no:13808.

Bu cehennemden üzerinden geçeceğimiz bir köprü var, bu köprüye sırat köprüsü diyorlar. Bu köprüden geçerken önümüzün ışığı yaptığımız salât ü selâmlar olacak. Salât ü selâmın ne kadar çoksa ışığın, aydınlığın o kadar çok, o kadar rahat gidersen demek. “—Her kim bana Cuma gününde seksen kere salât ü selâm getirirse, seksen yıllık günahları mağfiret olur.”

Eline tesbihi alırsın; hiç olmazsa 80 kere Cenâb-ı Peygamber’e salât ü selâm getirirsin:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin kemâ sallayte alâ ibrâhîme ve alâ âli ibrâhîme inneke hamîdün mecid) diyerek.

[Allahım, Muhammed AS’a ve Muhammed AS’ın âline (ümmetine) rahmet eyle, şerefini yücelt; İbrâhim AS’a ve İbrâhim AS’ın âline (ümmetine) rahmet ettiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâyık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.]

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ

حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(*Allâhümme bârik alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin kemâ bârekte alâ ibrâhîme ve alâ âli ibrâhîme inneke hamîdün mecid*)) diyerek.

[Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in âline (ümmetine) hayır ve bereket ver. İbrahim'e ve İbrahim'in âline (ümmetine) verdiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâayk yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.]

En kısa olursa:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي كُلِّ
لَمْحَةٍ وَنَفْسٍ بَعْدَ كُلِّ مَعْلُومٍ لَكَ

(*Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin, fî külli lemhatin ve nefesin bi-adedi külli ma'lûmin leke.*) [Allahım, Muhammed AS'a ve onun âline (ümmetine) rahmet eyle, şerefini yücelt; her anda ve her nefeste ve senin bildiklerinin sayısınca..."]

Daha başka türlü çok salât ü selâmlar var, bunları okusun! En güzeli *Delâil-i Hayrât* denilen bir salât kitabı vardır, Muhammed ibn-i Süleyman el-Cezûlî Hazretleri (v.1465) yazmış. Onun tertip ettiği o salât ü selâmlar daha lâaykdır, her gün devam ederek okunur.

“—Böyle bir salât ü selâmı Cuma gününde kim ki bana 80 defa okursa, seksen senelik günahları affolur. Büyükleri değil küçük günahları...”

Bu fadâile itiraz etmemek lazım.

“—Canım böyle oturduğun yerde yaptığın bir salât ile günah affolsun, ne demek bu, nasıl bir şey?”

Allah-u Teâlâ'nın lütfunun hududu yok! En büyük, dünyanın güneşi Peygamber SAS. Dünyada iki güneş var; bir tepedeki şu gündüzün gördüğümüz güneş, bir de Rasûlüllah'ın güneşidir. Nûr-u Muhammedî derler ona. O Nûr-u Muhammedî'nin güneşi kalplere girmedikçe, insan insan olamaz. Yani şu güneşi görmeyen insan nasıl yaşayamazsa, Nûr-u Muhammedî'nin de girmediği gönüller böyle olur, hiçbir işe yaramaz.

Onun için ona getireceğimiz böyle bir salât ü selâmla bu kadar günahımızın affolmasını çok görme! Bu Allah'ın en sevgili, en bahtiyar mümtaz kulu... Ona bizim gibi abd-i âciz salât ü selâm etmiş de ne olacak?

Ona mukabil Cenâb-ı Hak ediyor salât ü selâmı bize vekâleten. Biz bir defa yapıyoruz Cenâb-ı Hak ona 10 defa veriyor.

Bunun için Allah-u Teâlâ'nın da emri var. Her Cuma dinliyorsunuz:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
أَمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

(الأحزاب: ٥٦)

(Inna'llàhe ve melâiketehû yüsallûne ale'n-nebiyyi) “Allah Celle ve A'lâ bizzat kendisi ve melekleri SAS Efendimiz'e salât ediyorlar. (Yâ

eyyühe'llezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîmâ,) Ey iman edenler, siz de ona salât getirin ve tam bir teslimiyetle selâm verin!" (Ahzâb, 33/73)

Çünkü hiç zorluğu yok, ağzın oynuyor o kadar. Namaz gibi abdest istemez, huzurda durmak istemez, kımıldamamak istemez; hem gidersin hem söylersin.

g. Namaz ve Sadaka

Deylemî, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

الصَّلَاةُ تَسْوَدُ وَجْهَ الشَّيْطَانِ وَالصَّدَقَةُ تَكْسِرُ
ظَهْرَهُ وَالتَّحَابُّ فِي اللَّهِ وَالتَّوَدُّدُ فِي الْعَمَلِ يَقْطَعُ
دَابِرَهُ وَإِذَا فَعَلْتُمْ ذَلِكَ تَبَاعَدَ مِنْكُمْ كَمَا
مَطَّلَعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا

(الديلمى عن ابن عمر)

RE. 218/8 (Es-salâtü tüsevvidü veche'ş-şeytâni, ve's-sadakatü teksiru zahrehû, ve't-tehâbbü fi'llâhi, ve teveddüdü fi'l-ameli taktâu dâbirehû; feizâ fealtüm zâlike, tebâade minküm kematlai'ş- şemsi min mağribihâ.)

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.405, no:3799; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.284, no:18893; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.65, no:13800.

(Es-salâtü tüsevvidü veche's-şeytâni) "Namaz, şeytanın yüzünü karartır, (ve's-sadakatü teksiru zahrehû,) sadaka belini kırar. (Ve't-tehâbbü fi'llâhi) Allah için birini sevmek, (ve teveddüdü fi'l- ameli taktau dâbirehû) ve amelde muhabbet şeytanın kökünü kazır. (Feizâ fealtüm zâlike) Bunları yaparsanız, (tebâade minküm kematlai's-şemsi min mağribihâ) şeytan sizden şark ile garb arası kadar uzaklaşır."

Bu salât hangi salât olursa olsun, ister kıldığımız namaz olsun, isterse Efendimiz SAS getirdiğimiz salât ü selâmlar olsun. Bunlar; şeytanın yüzünü karartır."

Karartmak demek, şeytanı hiç işine gelmez, bir müslüman namaz kılsın yahut Peygamberimiz'e salât ü selâm getirsin, bu onun çok zararına... Onun için büyük bir tesir olarak suratı kararıyor. Hani bir şeyden hoşlanmayınca nasıl bozuluyoruz, o da öyle bozuluyor demek ki.

Bir de sadaka veriyoruz, sadaka imanın ölçüsü. Bu sadaka da onun belini, kemiğini kırıyor. Yılanın belinin kemiğini kırdın mı yürüyemez, sana zararı olmaz. Binâen aleyh şeytanın da belini kırdın mıydı sana zararı olmaz.

Birisi namaz, birisi sadaka, birisi de Allah yolunda, Allah rızası için birbirimizle sevişme, birbirimizi sevmek... Müslüman olduğumuzdan dolayı birbirimizi sevmek.

Hem Allah için birbirimiz seviyoruz, bir de yapacağız bu amelleri seve seve yapıyoruz.

Namaz kılmak, Şimdi oruç da tutuyoruz el-hamdü lillâh... Bu orucu külfet diye kabul etmemek lazım. Bir müslümanın hatırına gelmez zaten böyle bir Şey. Bu oruç Cenâb-ı Hakk'ın bir nimetidir bize bizim ruhumuzu yükseltir, gönlümüzü açar.

Bizim gönlümüz olmadıktan sonra bu cesedin hiç kıymeti yok. En nihayet burada gömerler, çürür gider. Et parçası bu ceset, kafes gibi, başka hiçbir Şeyi yok. Asıl bunun içindeki kuşadır itibar. Kafesin kıymeti kuşuna göredir. Binâen aleyh bu kuş için birbirimizi sevmemiz, namaz olsun oruç olsun yapacağı amelleri seve seve yapma... Bu oruçtan dolayı çok bahtiyarız el-hamdü lillah. Başka tüm milletlerde, dinlerde oruç var. Fakat bizim orucumuza benzer hiçbirinin orucu yok. Yahudi perhiz yapar oruç diyerekten.

Perhizden ne olacak? Şunu yemiyorsun bunu yemiyorsun ama karnın yine tok. Ama müslümanın ki öyle değil.

Bu amelleri sevmek, Şeytanın bütün eşlerini, arkadaşlarını, arkasından gelecek neler varsa hepsini keser, kökünü kurutur.

Siz bu işleri yaparsanız, sizden Şeytan uzaklaşır.

Şark ile garp arası nasıl birbirinden uzaksa, güneşin doğduğu ve battığı yerler nasıl uzaksa, ayrıysa Şeytan da sizden bu kadar uzak olur.

Ne kadar güzel: Bir kere namaz kılmak, salât ü selâm getirmek, sadaka vermek, birbirimizi sevmek, yaptığımız amelleri de seve seve yapmak.

h. Namaz Üç Parçadır

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

الصَّلَاةُ ثَلَاثَةٌ أَثْلَاثِ الْوُضُوءِ ثُلُثٌ وَثُلُثُ الرُّكُوعِ
وَثُلُثُ السُّجُودِ فَمَنْ حَافِظٌ عَلَيْهِنَّ قُبِلَتْ مِنْهُ وَمَا
سِوَاهُنَّ وَمَنْ ضَيَّعَهُنَّ رُدِدْنَ عَلَيْهِ وَمَا سِوَاهُنَّ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 218/9 (Es-salâtu selâsetü eslâsin: El-vudûi sülüsün, ve sülüsü'r-rükûu, ve sülüsü's-sücûdi; femen hâfeza aleyhinne, kubilet minhü vemâ sivâhünne; ve men dayyeahünne, rudidne aleyhi vemâ sivâhünne.)

(Es-salâtu selâsetü eslâsin) “Namaz üçte birlik üç parçadan ibarettir: (El-vudûi sülüsün) Üçte biri abdesttir, (ve sülüsü'r- rükûu) üçte biri rükûdur, (ve sülüsü's-sücûdi) üçte biri secdedir.

(Femen hâfeza aleyhinne kubilet minhü) Bu üçüne dikkat edenin diğer kısımları da kabul edilir.

---

⁸ Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, c.II, s.406, no:3807; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.454, no:19750; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIV, s.67, no:13803.

(Ve men dayyeahünne) Eğer bunlara dikkat etmezse, (rudidne aleyhi vemâ sivâhünne.) hem bunlar, hem de diğerleri red olunur.”

Namaz üç parçadır: Bir parçası abdesttir, bir parçası rükûdur, bir parçası da secdedir.

Rükû denince, kıyam da onun içerisinde... İşte bir insan namaza geç vakit gelse, imam rükûa vardığı vakitte rükûda ona yetişirse, namaza yetişmiş sayılır. Kıyama yetişemedi ama imama rükûda iken yetiştiğinden dolayı namaza yetişmiş, bu rekâtı kılmış sayılır. Onun için rükû ile iktifa etti, kıyam da onun içerisinde. İki.

Üçüncü parçası da secdedir. Secde bir, kıyam ve rükû iki, abdest üç... Namaz bu üç şeyden teşekkül eder. Kim bu üç şeyi muhafaza ederek, abdestini güzel alıyor, namazını güzelce kılıyorsa, namaz ondan kabul olunur. Ne kadar bundan başka yaptığı ameller varsa hepsi kabul olunur. Hem namazı kabul olunur, hem namazının gayrı yaptığı hayırlar hasenatlar ve ibadetler kabul olunur.

Her kim bu üçü zâyi ederse... Abdestini güzel almıyor yahut doğru almıyor, rükûsunu, secdesini tam yapmıyor, yahut doğru kılmıyor, zâyi ediyorsa; bunlar reddolunur.

Başka amelleri de var; mesela çok zikrediyor, çok sadaka veriyor, çok hayır hasenatı var... Hiçbirisi kabul olmaz, hepsi reddolunur.

“—Demek ki sen namazı kılmıyorsun, namazı kılmadığın halde yaptığın bu hayr u hasenât da al senin olsun!” derler.

Hatta bir rivayette:

“—Namaz kılan insanlar namazlarını dikkatli kılmadıkları takdirde, rükû ve sücudlarına riayet etmedikleri takdirde, yarın rûz-ı kıyâmette, “Al namazlarınızı!” diye yüzüne çarpılacak. Eskimiş bir parçayı nasıl çarparlarsa adamın, sahibinin yüzüne; “Senin namazın da al senin olsun!” diyecekler. Çünkü usûle riayet etmemiş.

i. Vera' Sahibinin Fazileti

Deylemî, Bera' ibn-i Âzib RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

الصَّلَاةُ خَلْفَ رَجُلٍ وَرِعٌ مَقْبُولَةٌ وَالْهَدِيَّةُ إِلَى
رَجُلٍ وَرِعٍ مَقْبُولَةٌ وَالْجُلُوسُ مَعَ رَجُلٍ وَرِعٍ مِنْ
الْعِبَادَةِ وَالْمُذَاكِرَةُ مَعَهُ صَدَقَةٌ

(الديلمى عن البراء)

RE. 218/10 (Es-salâtü halfe racülin veriin makbûletün, ve'l- hediyeetü ilâ raculin veriin makbûletün, ve'l-cülusu mea raculin veriin mine'l-ibâdeti, ve'l-müzâkeretü meahû sadekatün.)

⁹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.405, no:3802; Bera' ibn-i Âzib RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.427, no:7283; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.67, no:13804.

(Es-salâtü halfe racûlin veriin makbûletün) “Müttakî, vera’ sahibi bir adamın arkasında namaz kılmak makbuldür. (Ve’l- hediye-tü ilâ raculin veriin makbûletün) Vera’ sahibi birine hediye vermek makbuldür. (Ve’l-cülusu mea raculin veriin mine’l-ibâdeti) Vera’ sahibi bir kişinin meclisinde bulunmak ibadettir. (Ve’l- müzâkeretü meahû sadekatün) Onunla müzakere ise sadakadır.”

Tabii çeşitli imamlarımız var, hepsi makbul insanlar... Fakat bunların içerisinde verâ sahipleri, takvâ sahipleri de var.

Verâ takvâdan daha üstündür. Verâ sahibi her işinde Allah’tan korkarak hareket ediyor, şüpheliden bile kaçınıyor.

Böyle vera’ sahibi bir insanın arkasında kılınan namaz makbuldür. Böyle Allah’tan korkan müttakî insanlara verilen hediyeler, makbuldür. Vera’ sahibi bir kimse ile oturup sohbetini dinlemek, sohbetinde bulunmak, hiçbir şey olmadan yalnız önünde oturmak ibadetten sayılır.

Bak burada çok güzel dersler var. Böyle Allah’tan korkan bir adamın yanında oturuyoruz, bir hediye vermedik ona. Ondan sonra arkasında namaz da kılmadık, yalnız onun yanında oturuyoruz. Onun yanında oturmak da ibadettendir.

Namaz kılmak, zikretmek, oruç tutmak suretiyle nasıl insanın ibadet yapıyorsa o da o ibadetlerden birini yaptı, onun yanında oturdu.

“—Neden bundan ibadet sevabı alıyor?”

Çünkü iyi huylar da insanlara sirâyet eder, kötü huylar da sirâyet eder, huylar sâridir. İyilerin yanında oturdukça, onlardan sana iyilik bulaşır; kötülerin yanında oturdukça, onlardan sana kötülük bulaşır. Bu kaideye binâen onların yanında oturdukça onlara Cenâb-ı Hakk'ın verdiği ihsanlardan sen de istifade edersin. Bu da senin için ibadet olur. Kötü huyların varsa, bakarsın bırakmak arzusunda olursun. Kötü işlerin varsa onları terk edersin ve ibadete de heveslenirsin.

Onun için Nakşibend Hazretleri'nin bir sözü hatırıma geldi. O böyle otururken dervişleri, demişler;

“—Efendim biraz bize konuşmaz mısınız?

Bir sohbet yapmaz mısınız? Bir şey söylemez misin?”

“—Bizim sükûtumuz size güzel bir derstir, size güzel bir vaazdır. Siz bizim sükûtumuzdan ders alamıyorsanız, sözümüzden hiç alamazsınız. Dersinizi bizim sükut halimizden almanız lazım!” demiş.

Onun için, vera' sahibi bir kimse ile oturmak, ibadetten sayılıyor. E şimdi bu çok güzel bir ders... Bir de onunla ilimde müzâkere ediyoruz. Mesele-i diniyyeyi öğrenmek istiyoruz, soruyoruz yahut öğretiyor bize. Bu da sadaka mesabesinde.

Para vermek nasıl sadakaysa, bununla müzâkere de böyle sadaka mesabesinde, buyurmuşlar.

j. Namaz İmanın Direğidir

Şunu da okuyayım da kâfi gelsin, yeter bu kadar. Deylemî, Hz. Ali RA'dan rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

الصَّلَاةُ عِمَادُ الْإِيمَانِ وَالْجِهَادُ سَنَامُ الْعَمَلِ
وَالزَّكَاةُ تُثَبِّتُ ذَلِكَ

(الديلمى عن على)

RE. 218/11 (Es-salâtü imâdü'l-îmâni, ve'l-cihâdü senâmü'l-ameli, ve'z-zekâtü tûsbitü zâlike.)

(Es-salâtü imâdü'l-îmâni) “Namaz, imanin direğidir. (Ve'l-cihâdü senâmü'l-ameli) Cihad amelin zirvesidir. (Ve'z-zekâtü tûsbitü zâlike) Zekât da bunları tesbit eder.”

Namaz imanin direğidir. Şimdi şu caminin bir direği var, bu direkleri olmazsa bu cami göçer mi? Göçer. Caminin duruşu bu direklere bağlı... İmanın da duruşu namaza bağlıdır. Namaz olmadı mı, iman da gidiyor. Onda hiç tereddüt yok. Çadır direğinin üzerinde durur. Direği aldın mı çadır iner aşağıya. Hepsi de öyle, çöker.

Onun için, asıl imanin esası, kökü namazdır. Namaza çok önem vermek ve dikkat etmek lazım! Akaidi de ona göre tashih edip düzeltmek lazım! Kötü akidelerle, boş akidelerle ne kadar namaz kılsan hepsi suyun üzerine yapılan yazı gibidir.

¹⁰ *Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.278, no:1372; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXXI, s.28, no:33691.*

Suyun üzerinde yazı nasıl durmazsa, akidesi sağlam olmayan, imanını, inancı sağlam olmayan insanın ibadeti de hiç makbul değildir. Onun için itikada çok dikkat etmek lazım. Bozuk itikadlardan sıyrılıp korunmak lazım!

İmanı esası altı, Âmentü'nün içinde... Çok uzaklara gitme, kâfi bu altı:

(Amentü bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rasûlihî, ve'l- yevmi'l-âhiri, ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî mina'llâhi teâlâ, ve'l- ba'su ba'de'l-mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühü ve rasûlühü.)

Allah'a iman, meleklerle iman, kitaplara iman, peygamberlere iman, ahiret gününe iman, kadere iman, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna iman, öldükten sonra dirilmeye iman...

Öldükten sonra dirilmeye iman edemeyen insanın imanını hiçbir zaman iman olamaz. Bu altı böyle birbirine sıkılıdır, içinden bir tanesini çeksen hepsi birden gider.

Onun için öldükten sonra dirilmek, İslâm'da esas bir kaidedir. Bu esas kaideye göre öldükten sonra madem ki dirileceğiz, demek ki yaptıklarımızın hayır ve şer karşılığını göreceğiz demektir. Buna göre insanın imanını namaz oluyor, namazı da iman oluyor. Namazın nisbetinde mü'minsin, imanının nisbetinde namaz ehlisin.

Cihad da amellerin en üstünüdür, cihadsız amel olmaz.

Şimdi evvelce de söyledik, biz cemiyet halinde yaşamaya mecbur insanlarız. Cemiyet içinde yaşadığımız vakit de cemiyetin çeşitli ihtiyaçları var. Bu ihtiyaçlarının da yardımcısı olmak mecburiyetindeyiz. Bu ihtiyaçların yardımcısı olmadan kendimizi kenara çekersek, cemiyetimize hıyanet etmiş oluruz.

Kendisini kenara çeker;

“—Ben bundan mesul değilim efendim, zekâtı mı verdim, hayrımı da yaptım. Ne demek bu hayra şu hayra iştirak edeceğim?” deyip de cemiyete yardım etmedi mi, bu doğrudan doğruya cemiyete hıyanet etmektir.

Kimsenin parasında, malında kimsenin gözü yoktur ama, cemiyet içerisinde yaşayan insan, cemiyetinin ihtiyaçlarına gücü nisbetinde yardım edecektir. Biz kendi kendimize olsak bir derece, fakat bu cemiyetlere de musallat olanlar var. Bunlar elimizden memleketimizi almak isterler, yerimizi almak isterler, evimizi almak isterler, her şeyimizi almak isterler. E buna karşı da cihad lazım.

Buna da, “Benim neme lâzım?” dedik miydi, o da olmaz. Burada da canımızı da vereceğiz, malımızı da vereceğiz ki tek bu memlekete düşmanların ayağı basmasın, biz burada rahat oturalım, çoluk çocuğumuz da selamette olsun. Onların çanlarını dinleyeceğimize ezanlarımızı dinleyelim. Onlar gelirse çanları öter burada bütün gün çan sesi dinleriz. Biz çan sesine pek kulak asmayız ama bizim çocuk çana alışır,

“Baba bugün çan çalmadı.” der. Torun daha alışacak.

Onun için cihad, bu da farz-ı ayn. Namaz nasılsa cihad da öyle... Ama can gidecek? Gider. Mal gidecek? Gider, ama arkada bıraktıklarımız rahat eder ya.

Bu da amellerin en üst noktası oluyor, herkes yapamıyor.

Zekât da bunların destekçisi oluyor. Bunlar da zekâtlarla, hayırlarla olacak şeylerdir.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikat-ı samedâniyyesine mazhar etsin...

Bugünkü başımıza gelen felaketlerin yüzde doksanı desek gerektir ki bu cemiyete olan yardımcılığımızın kısalığından doğuyor. Kısalığından doğuyor, onun için öteki çocuğun gözü ötekinin cebinde.

Dün bir kardeş geldi, kendisi Konyalı... Çok arazileri varmış. Şimdi devlet yeni kanun üzere, arazisiz olanlara buradan taksim edip veriyormuş. Bu adam dedi ki:

Bizim daha babamızın zamanında bile geniş arazimiz vardı, koyun yetiştirirdik orada, kuyularımız vardı. Kuyularımız vardı onlarla koyunlarımızı sulardık, fakat etraftaki insanların şerrinden bir türlü rahat edemeyiz. Çünkü biz ayrıldık mıydı gelirler o kuyuları taşlarla doldururlardı, koyunlar gelir, içmeye su bulamazlardı.

Tabii işçileri indirir, kuyuları temizletiriz. Ertesi gün yine, ertesi gün yine... Ta bizi bıktırıp da çıkarıncaya kadar...

Yani bu mal hırsı insanlara Âdem AS'dan beri mi kaldı ne zamandan beri kaldıysa, birbirinin malında gözü var insanların. Bunu önlemek için, en güzel çareyi Cenâb-ı Hak zekâta görmüş, zekâtı da emretmiş. Çok da değil zekât canım, çok da değil. Bizden 100 üzerinden 2,5 lira alacak, 97,5 lirası sana kalacak. Hepsi bu ya! 2,5 lira memleketin kalkınmasına yardım ediyor, fakirin gözü kapanıyor, o da rahatlanıyor.

Onun için, bu zekâtı vermesi gereken çok kimsenin haberi yok.

Şimdi de bir kolaylık çaresi arıyorlar:

“—Şuraya verdiğimiz parayı zekâta saysak olmaz mı? Buraya verdiğimiz zekâta saysak olmaz mı?” diyor.

Olur ya, olduktan sonra her şey olur! Ama o fukara ağlayacak sızlayacak?

“—E ağlasın, sızlasın ne yapalım?” desek olur mu?

Allah kusurlarımızı affetsin de Allah'ın dediğini dediği gibi yapmak lazım. Allah nasıl istiyorsa öyle yapmak lazım. En iyisi, kurtuluş çaresi budur.

Onun için vücutlar semiz olursa gönüller harap olur. Vücutları semizlendirmek değildir hüner, hüner asıl gönülleri semizlendirmektir. Gönüllerin semizliği, Allah-u Teâlâ'ya yapılan taatlar ve zikrullahlar kadardır. Ne kadar Allah-u Teâlâya ibadet ediyorsan, Kur'an'ı ile ve zikriyle ne kadar meşgul oluyorsan, ruhunun kuvveti de o nisbettedir. O zaman kaçamak yolları aramaya lüzum görmez insan; çünkü

içerisindeki iman müsaade etmez.

Hız. Ömer'in bir hikâyesi hatırıma geldi. Bir yerden giderken aç kalmışlar, bir çobana rast gelmişler. Çobana demişler ki:

“–Bize bir koyun ver yahu, acıktık.”

Çoban demiş ki:

“–Koyunlar benim değil.”

“–E olsun...”

“–E sonra efendi benden sorar?”

“–Kurt yedi dersin canım, ne yapalım? Sana parasını vereceğiz.”

“–Ya Allah'ı ne yapalım?” diyor.

“Bir ölmüş koyunun derisini de götürür verimiz, efendiyi aldatırız; fakat Allah'ı nasıl aldatacağız?”

İmana bak sen, bu iman insanı hileli yollara nasıl saptırmıyor.

İşte böyle bir iman kâfidir insana...

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikatı samedaniyyesine mazhar etsin... Hakikî ilim ve hakikî iman ve hakikî Allah'ı seven bir gönül hepimize lütf u ihsân eylesin...

Li'llâhi'l-fâtiha!

Mehmet Zahid Kotku

17. 10. 1971 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU / Hadis Dersleri'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü